

מדריך קצר דיני מזג אויר סוער בשבת

גשם נשבת

- א. בגד שירדו עליו גשמים ונספגו בו, בין אם מדובר בבגד חדש (שלא לבשו אותו הרבה), או בבגד ישן – אסור לנערו מהמים, משום איסור סחיטה¹.
- ב. וכן מעיל העשוי מבד, שנספגו בו הגשמים, אין לנערו.
- ג. מעיל העשוי כולו מפלסטיק (ניילון) – שאין הגשמים חודרים לתוכו, מותר לנערו מהמים אפילו בחזקה².
- ד. בגד שנרטב מהגשמים, מותר לתלותו במקומו הרגיל³, אך אין לתלותו במקום מיוחד על מנת לייבשו⁴.
- ה. אם נרטב כל הבגד ממי הגשמים, כל זמן שעדיין לא פשט את הבגד – מותר להמשיך ללבשו (אך אין לנערו, כנ"ל)⁵, אך באם פשט את הבגד – אסור לטלטלו כלל, שמא יבוא לסוחטו⁶.
- ו. שרוכי הנעלים שנרטבו במים, אין לקושרם ולהדקם, משום איסור סחיטה⁷.
- ז. אסור להניח בגד או מעיל רטוב (אפילו אם לא רטוב הרבה) סמוך לתנור חימום או להסקה, כדי שלא יגיע לחום שהיד סולדת בו (כ-40 מעלות) והמים הבלועים בבגד יתבשלו⁸, וראוי להתרחק מהחום כל עוד יש ספק.
- ח. אין להשתמש במטריה בשבת, אפילו אם נשארה פתוחה מערב שבת⁹.
- ט. אם יש דליפת גשם מהתקרה וכדומה, באם המים אינם מטונפים¹⁰ מותר להניח כלי שיקלוט את המים כך שלא ירטיבו את החדר, ומותר גם לרוקן את המים מהכלי¹¹. ובמקום צורך גדול מותר להניח כלי גם באם המים מטונפים¹².

-
1. שו"ע אדה"ז סי' שב ס"א. משנ"ב שם סק"א.
 2. שו"ע אדה"ז שם ס"ב. משנ"ב שם סק"ד. עיין ערוך השולחן שם ס"ד,ה, (דכל בגד שמקפיד עליו, אפי' שאינו חדש אסור לנערו).
 3. ראה שש"כ פרק ט"ו סל"ז.
 4. ראה שש"כ שם הע' קכד בשם הגרש"ז אויערברך.
 5. שו"ע אדה"ז סי' שא סנ"ו-נ"ז.
 6. שו"ע אדה"ז סי' שם סנ"ו.
 7. שו"ע אדה"ז סי' שם סנ"ט.
 8. ראה פסקי תשובות סי' שב הע' 218.
 9. שו"ע אדה"ז סי' שם סנ"ח.
 10. ראה בארוכה ביאור הלכה סי' שטו ס"ח. וכן מוכח מדברי אדה"ז בסי' שטו ס"ג.
 11. ואם רק שאינם נקיים, אך ראויים לשתיות בהמה – מותר (משנ"ב שם סק"ל).
 12. שו"ע אדה"ז סי' שלח ס"ט.
 13. ביאור הלכה סי' שלח ס"ח. וכן מוכח מפסק אדה"ז בסי' שלה ס"ד.

מדריך קצר – דיני מזג אוויר סוער בשבת

שלג בשבת

- א. בגד שירד עליו שלג ועדין לא נמס, מותר לנער את השלג ממנו בעדינות, רק כדי שיפלו חתיכות השלג.¹⁴
- ב. מעיל גשם העשוי מפלסטיק (ניילון) – מותר לנער ממנו את השלג אפילו בחזקה.
- ג. השלג הוא אינו מוקצה¹⁵, אך אסור לרסק שלג בידיים¹⁶. וכן אין לעשות כדורי שלג או צורות אחרות. אך אין למחות בקטנים העושים זאת¹⁷.
- ד. מותר ללכת על השלג ברגליים, אפילו שעל ידי כך מרסק את השלג¹⁸.
- ה. מותר לפזר מלח על השלג, באם מדובר במצב סכנה שאפשר להחליק. אך באם אין סכנה יש להימנע מכך¹⁹.

הפסקת חשמל בשבת

- א. באם היתה הפסקת חשמל, לדקות ספורות בלבד, מותר להשתמש בזרם החשמל, ומותר שהאובל המונח על הפלטה ימשיך להתחמם שם²⁰.
- ב. כמו כן באם היתה הפסקת חשמל למשך זמן ארוך, וזאת היתה הפסקת חשמל כללית בכל האזור, גם כן מותר²¹. אך אם הפסקת החשמל היתה רק בבנין מגורים בודד או שניים, ולמשך זמן ארוך, כל זמן שאין ידוע שיש בבנין זה מקרה של פיקוח נפש (יולדת או חולה שיש בו סכנה), אסור ליהנות מהחשמל, ויש להסיר את התבשילים מהפלטה.
- ג. והוא הדין בנוגע להנאה מהתאורה שנדלקה שוב לאחר שחזר זרם החשמל.
- ד. אם הפסקת החשמל היתה במהלך ליל שבת, והתבשיל הספיק להתקרר ולהתחמם שוב, אם התבשיל היה מבושל לגמרי לפני הפסקת החשמל – התבשיל מותר²².
- ה. באם יש הפסקת חשמל, והקור חזק ומסוכן לתינוקות או לאנשים החולים – באם יש סכנה ממשית מהקור, ניתן להדליק חימום בשינוי 'כלאחר יד', באם אין נכרי שיעשה זאת. ובכל מקרה של ספק יש לשאול רב מורה הוראה באיזה אופן מותר לעשות בשבת דברים לחימום התינוק או החולה.
- ו. אם ישנה הפסקת חשמל ושעון השבת נעצר, ויש קור גדול בבית, מותר בשינוי להדיח את הדיזים של השעון כך שכאשר יחזור החשמל, השעון ידליק את החשמל (לחימום וכו') מוקדם יותר מהמתוכנן.

14. ע"פ שו"ע אדה"ז סי' שב ס"א, וס"ג (כדין נצות). ביה"ל ד"ה מן הטל.

15. ע"פ משנ"ב סי' שלא סק"ל, וכן מפורש באשל אברהם בוטשאטש סי' שיב. ראה שש"כ פרק ט"ז סמ"ה ובהע' קיח.

16. שו"ע אדה"ז סי' שב סט"ז-ט"ט.

17. ראה פסקי תשובות סי' שב ס"ט ובהע' 210.

18. שו"ע אדה"ז סי' שב ס"ב. אך אין לדחוק בנווה על השלג במטרה להמיסו משנעליו רטובות, וכן אם אפשר ללכת על אל השלג, טוב להחמיר ולא ללכת על השלג. - שו"ע אדה"ז סי' שב ס"ב. וראה פסקי תשובות סי' שב סכ"א ושול"א.

19. שו"ע אדה"ז סי' שיש סכ"ה. וראה פסקי תשובות סי' שב ס"ח וסכ"א ובהע' 236.

20. כיון שככל הנראה התקלה תוקנה באמצעות מערכת הבקרה האוטומטית של תחנת הכח.

21. שמסתבר שיש בעור או בשכונה מקרה של פיקוח נפש של יולדת או חולה שיש בו סכנה שזקוקים לחשמל, ובמילא אף שכנראה התקלה תוקנה ע"י יהודים, זה נעשה בהיתר, ולכן אף ל שאר התושבים מותר ליהנות מהחשמל. ראה שש"כ פרק לב הע' קפב.

22. כן כתב הגרש"א במאור השבת ח"א, ולהעיר מדברי אדה"ז בס' רג סכ"ח, ונראה שכאן אפילו בעל נפש יכול להקל, ולאידך יש מחמירים שכל שנצטוו היו בהנחה מחדש בשבת, ובאם יש חשש סביר שהיהודים תיקנו זה אסור (ראה אצורות השבת הערה ריא). ולמעשה, בפלטה חשמלית שלדעת כ"כ אין בה אפילו איסור שהיה אפשר להקל.

מדריך קצר – דיני מזג אוויר סוער בשבת

- ז. מותר להשאיר מערב שבת מים רותחים בסיר ישירות על הגז, ולהוציא מים רותחים במצקת ישירות מהסיר במהלך השבת (ואין בזה איסור מגיס או חשש שמא יחתה).
- ח. מותר להשתמש באור נרות השבת לצרכי הסעודה וכדומה, שלכך נועדו. בנרות של ימינו אין חשש 'שמא יטה', ולכן מותר גם לקרוא לאורם.

דיני ברכת הבוק והרעם

- א. המנהג לברך על הברק "עושה מעשה בראשית" ועל הרעם "שכחו וגבורתו"²³.
- ב. אם רואה ברק ושומע רעם ביחד מברך רק ברכה אחת – "עושה מעשה בראשית"²⁴.
- ג. כל זמן שלא התפזרו העננים נפטר על כל הברקים בברכה שברך בפעם הראשונה, וכן על הרעמים, ולכן לא יברך שוב, אבל אם התפזרו העננים בין ברק לברק ובין רעם לרעם צריך לחזור ולברך עליהם²⁵.
- ד. יש לברך ברכות אלו מיד בתוך כדי דבור, אפילו באמצע התפלה, חוץ מפסוק ראשון של קריאת-שמע וברוך שם ותפילת שמונה עשרה²⁶.
- ה. אם נמצא במקום שאינו נקי בזמן הרעם או הברק, אם יכול לצאת מיד למקום נקי ולברך בתוך כדי דיבור, חייב לעשות כן – כמובן שאם התחייב בנטילת ידיים אף ייטול ידיו קודם. ואם לא יספיק לעשות זאת בתוך כדי דבור יברך בלא שם ה' כשיצא²⁷.

23. סדר ברכות הנהנין פרק י"ג סט"ו

24. מג"א סרכ"ז סק"א.

25. סדר ברכות הנהנין שם.

26. שו"ע אדה"ז סי' ס"ו ס"ד.

27. סדר ברכות הנהנין שם, וסי"ז; קצות השלחן סס"ו סי"ב ובבדי השלחן סקכ"ב.

יו"ל ע"י מכון הלכה חב"ד (ע"ר)

הגהה: הגה"ח הרב משה קורטניץ, רב קהילת חב"ד הר יונה
תרשים זה אינו מהווה תחליף ללימוד בספרי ההלכה.

בבונת, חורף בריא!

077-2251770
בשעות הבוקר: 11:00-13:00
בשעות הערב: 16:00-24:00

055-7081737
smslarav.co.il

לשבת
ההלכה

לקבלת העלון היומי "שונה הלכות" וחומרים נוספים היו"ל ע"י המכון
ניתן לשלוח וואטסאפ למספר 055-708-1737 או במייל mokedhalacha@gmail.com

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד